OBSAH

Úvod **10**

Nejčastěji citované právní předpisy 13

Použité pojmy a zkratky 14

Parametry použité v zákoně o daních z příjmů pro rok 2024 15

I. Výklad problematiky **16**

1. Vstupní informace ke zdaňování příjmů **16**

1.1 Změny ve zdaňování příjmů v roce 2024 16

1.1.1 Zrušení institutu plátcových pokladen 16

1.2 Daň z příjmů fyzických osob vybíraná srážkou podle zvláštní sazby daně v roce 2024 (změna s účinností od 1. 7. 2024) 16

1.2.1 Změna v hranici pro vyšší sazbu daně pro výpočet daně i zálohy na daň z příjmů v roce 2024 18

1.2.2 Zrušení výjimky pro zaměstnanecké byty a rodinné domy 18

1.2.3 Změna ve výši stanovených příjmů v případě poskytnutí nízkoemisního a bezemisního vozidla zaměstnanci k soukromým i služebním účelům 19

1.2.4 Rozšíření příjmů, které nejsou předmětem daně zaměstnance 20

1.2.5 Osvobození příjmů zaměstnance ve formě příspěvků zaměstnavatele na stravování 21

1.2.6 Osvobození zaměstnaneckých benefitů 23

1.2.6.1 Zrušení osvobození nepeněžních darů do 2 000 Kč zaměstnancům k výročím podle vyhlášky FKSP, která byla s účinností od 1. 1. 2024 zrušena 24

1.2.6.2 Sportovní a kulturní akce pořádané zaměstnavatelem 24

1.2.6.3 Rozšíření produktů daňové podpory v případech spoření na stáří a zároveň zpřísnění podmínek pro jejich uplatnění 25

1.2.6.4 Zdanění zaměstnaneckých akcií 27

1.2.7 Zrušení § 6 odst. 9 písm. o) ZDP 28

1.2.8 Změna v osvobození sociální výpomoci pozůstalým po zaměstnanci 28

1.2.9 Zrušení slevy na studenta 29

1.2.10 Změna podmínek pro uplatnění slevy na manžela/manželku a související doklady pro její uplatnění 29

1.2.11 Změna v možnosti uplatnit daňové zvýhodnění na vdané/ženaté dítě 30
1.2.12 Zrušení některých nezdanitelných částí základu daně 30
1.2.13 Zrušení slevy na „školkovné“ 31
1.2.14 Oznamování příjmů plynoucích do zahraničí 31
1.2.15 Změny limitních částek pro osvobození příjmů podle § 10 ZDP ve vazbě na povinnost zaměstnance podat daňové přiznání 31
1.3 Částky rozhodné pro daňové povinnosti v roce 2024 32
1.4 Ustanovení daňového řádu podstatná pro praxi mzdových účetních 33
1.5 Aktuální vzory tiskopisů 33
1.6 Stručné zopakování stavu platného i v roce 2024 35
1.7 Systém zdaňování příjmů 37
1.7.1 Daňový rezident v ČR – daňový nerezident 39
1.7.2 Obecné ustanovení k zamezení dvojímu zdanění u mezd 44

2. Předmět daně z příjmů 45

3. Příjmy ze závislé činnosti – vymezení 49
3.1 Mezinárodní pronájem pracovní síly 53

4. Zvláštní nepeněžní příjmy zaměstnanců 54
4.1 Příjmy zaměstnance spočívající v cenovém rozdílu, resp. v cenovém zvýhodnění 55
4.2 Zaměstnanecké akcie 57
4.2 Motorové vozidlo poskytnuté zaměstnanci ke služebním i soukromým účelům 61
4.3 Nezdanitelné nepeněžní i peněžní příjmy – rozdělení 63

5. Cestovní náhrady zaměstnanců, ochranné pracovní prostředky, pracovní oblečení a další plnění, která nejsou předmětem daně z příjmů 64

6. Daňové osvobození vztahující se k příjmům ze závislé činnosti 69
6.1 Podrobněji k některým druhům nepeněžního plnění ze sociálního fondu, resp. na vrub nedaňových nákladů 75
6.2 Osvobození příspěvků zaměstnavatele na daňově podporované produkty na stáří nebo na daňově podporované pojištění dlouhodobé péče 78
6.3 Oznamování příjmů vyšších než 5 000 000 Kč 79

7. Působnost zaměstnavatele v průběhu zdaňovacího období 81
7.1 Prohlášení poplatníka 81

8. Zaměstnanec bez učiněného Prohlášení k dani, srážková daň ve výši 15 % nebo daňová záloha ve výši 15 % 83

9. Zaměstnanec s učiněným Prohlášením k dani 89

10. Způsob výpočtu daňové zálohy z měsíční mzdy 91

10.1 Slevy na dani podle § 35ba ZDP 92

10.1.1 Sleva na dani na poplatníka (základní) 92

10.1.2 Sleva na dani na manželku (manžela) s nízkým příjmem 92

10.1.3 Sleva na dani – invalidita poplatníka 99

10.1.4 Sleva na dani držitele průkazu ZTP/P 100

10.1.5 Výpočet zálohy z měsíčního příjmu ze závislé činnosti 100

10.1.6 Výpočet daňové zálohy z jednorázových mezd, doplatků mezd za minulá léta a z doplatků mezd běžného kalendářního roku 104

10.1.7 Příklady výpočtu zálohy na daň v roce 2024 bez vyživovaných dětí nebo nejvýše s jedním dítětem 106

11. Daňové zvýhodnění na dítě a výpočet daňové zálohy nebo daňového bonusu s příklady 110

11.1 Svěření dítěte do péče nahrazující péči rodičů 118

11.2 Uplatnění daňového zvýhodnění prarodičem v případě, že rodiče nemají dostatečné příjmy, z nichž by mohli daňové zvýhodnění uplatnit 119

11.3 Uplatnění měsíčního daňového zvýhodnění u zaměstnavatele 125

11.3.1 Příklady případů, kdy daňové zvýhodnění uplatňuje jen jeden poplatník (např. jeden z manželů při více dětech ve společně hospodařící domácnosti nebo samoživitel) 130

11.3.2 K vyplňování údajů v Prohlášení k dani vzor č. 27 v souvislosti s diferencovanou výší daňového zvýhodnění 134

12. Nezdanitelné části základu daně podle § 15 ZDP (pro roční zúčtování za rok 2024) 140

12.1 Nezdanitelná částka bezúplatných plnění na vymezené účely 140

12.2 Odpočet nezdanitelné částky z titulu placení úroků z úvěrů ze stavebního spoření nebo z hypotečního úvěru 143

12.3 Odpočet daňové podpory produktu spoření na stáří a pojištění dlouhodobé péče 148

12.3.1 Dlouhodobý investiční produkt 153

12.3.2 Pojištění dlouhodobé péče 155

13. Přehled průkazů pro uplatnění slevy na dani, daňového zvýhodnění a nezdanitelných částek u zaměstnavatele 159

13.1 Průkazy předkládané na počátku nebo v průběhu roku pro výpočet daňových záloh 159

13.2 Hlavní pravidla pro vznik nároku na slevy a pro jejich uplatňování v průběhu roku 161

13.2.1 Nárok na slevu 161

13.2.2 Uplatnění nároku 163

13.3 Průkazy předkládané pro účely ročního zúčtování 166

14. Odvod daně z příjmů ze závislé činnosti 169

14.1 Čísla účtů pro placení daní z příjmů ze závislé činnosti 169

14.2 Odvod sražených záloh na daň 170

14.3 Odvod srážkové daně 176

15. Roční zúčtování daňových záloh a daňového zvýhodnění a výpočet celoroční daně zaměstnavatelem 177

15.1 Příklad k měsíčnímu a ročnímu výpočtu daňových záloh a daně a daňového zvýhodnění na děti v roce 2024 186

16. Povinnosti plátců daně 189

II. Vybrané vzory tiskopisů pro rok 2024 193

III. Příklady zdaňování mezd v roce 2024 217

Použité parametrické částky výpočtu pro rok 2024 217

1. Stanovení základu daně 217
2. Zaměstnanec neučinil Prohlášení a dosáhl příjmu z DPP do částky 10 000 Kč, zdaněného srážkovou daní 225
3. Zaměstnanec neučinil Prohlášení a dosáhl příjmu z DPP do 10 000 Kč u dvou zaměstnavatelů souběžně 226
4. Zaměstnanec neučinil Prohlášení a dosáhl příjmu z DPČ ve výši 3 999 Kč 229
5. Zaměstnanec neučinil Prohlášení a dosáhl příjmu z DPČ ve výši 4 000 Kč 230
6. Zaměstnanec neučinil Prohlášení, v lednu 2024 měl příjem z DPP ve výši 10 000 Kč a k tomu mu bylo v dubnu 2024 doplaceno za leden 6 000 Kč 232
7. Zaměstnanec, který neučinil Prohlášení, měl v lednu příjem z DPP ve výši 10 000 Kč a k tomu mu bylo v únoru doplaceno za leden 1 000 Kč 234

8. Zaměstnanec, který neučinil Prohlášení, měl od stejného zaměstnavatele v lednu příjem z DPP ve výši 8 500 Kč a zároveň od téhož plátce ve stejném měsíci sjednaný příjem z DPČ ve výši 3 500 Kč 235
9. Zaměstnanec, který neučinil Prohlášení, měl v lednu 2024 od stejného zaměstnavatele příjem z DPP ve výši 10 000 Kč a zároveň od téhož plátce ve stejném měsíci příjem z DPČ ve výši 4 000 Kč 236
10. Zaměstnanec, který neučinil Prohlášení, měl v lednu 2024 od stejného zaměstnavatele příjem z DPP ve výši 10 100 Kč a zároveň od téhož plátce ve stejném měsíci příjem z DPČ ve výši 3 999 Kč 237
11. Zaměstnanec, který neučinil Prohlášení, měl od stejného zaměstnavatele příjem z DPP ve výši 6 000 Kč a zároveň od téhož plátce ve stejném měsíci příjem z pracovního poměru na částečný úvazek ve výši 15 000 Kč 239
12. Zaměstnanec neučinil Prohlášení a na základě DPČ dosáhl příjmu do částky 10 000 Kč 240
13. Zaměstnanec, který neučinil Prohlášení, měl od stejného zaměstnavatele příjem z DPP ve výši 17 300 Kč a zároveň od téhož plátce ve stejném měsíci příjem z DPČ ve výši 3 999 Kč 241
14. Zaměstnanec v pracovním poměru na částečný úvazek neučinil Prohlášení a jeho příjem podléhá zdanění zálohou na daň 242
15. Odměna člena výboru společenství vlastníků jednotek za výkon funkce (bez učiněného Prohlášení, které má učiněno u jiného zaměstnavatele), který dosáhl příjmu nižšího než 4 000 Kč 243
16. Zaměstnanec učinil Prohlášení, neuplatňuje daňové zvýhodnění na děti 244
17. Zaměstnanec (starobní důchodce) učinil Prohlášení, uplatňuje základní slevu na poplatníka a slevu na invaliditu při invalidním důchodu třetího stupně 245
18. Zaměstnanec učinil Prohlášení poplatníka, neuplatňuje daňové zvýhodnění na děti, ke mzdě má navíc příjem ze souběžné DPP u téhož zaměstnavatele a taktéž bezplatně poskytnuté vozidlo pro služební i soukromé účely (vozidlo není nízkoemisní) 246
19. Zaměstnanec učinil Prohlášení, uplatnil daňové zvýhodnění na dvě děti 248
20. Zaměstnanec učinil Prohlášení, uplatnil daňové zvýhodnění na pět dětí 250
21. Zaměstnanec učinil Prohlášení, neuplatňuje daňové zvýhodnění na děti a dosáhl příjmu podléhajícího zvýšené sazbě zálohy na daň 23 % 252
22. Zaměstnanci s neučiněným Prohlášením plynou od jednoho zaměstnavatele jak příjmy zdaněné zálohovou daní, tak příjmy zdaněné zvláštní sazbou daně 254
23. Poplatník pozdě oznámil změnu rozhodných skutečností 259
24. Poplatník žijící ve společně hospodařící domácnosti s manželkou a společnými dětmi, který má jediného zaměstnavatele, od nějž pobírá různě vysokou zdanitelnou mzdu 267

IV. Dotazy a odpovědi 277

V. Právní předpisy, pokyny GFŘ a další informace 295

1. Právní předpisy – vybraná ustanovení 295

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů 295

Zákon č. 128/2022 Sb., o opatřeních v oblasti daní v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace 381

Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád 384

Zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře 404

Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách) 409

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) 416

Vyhláška č. 341/2023 Sb., o stanovení výše základních sazeb zahraničního stravného pro rok 2024 420

Vyhláška č. 398/2023 Sb., o změně sazby základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravného a o stanovení průměrné ceny pohonných hmot pro účely poskytování cestovních náhrad pro rok 2024 427

Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 103/1999 Sb. o sjednání Smlouvy mezi vládou České republiky a vládou Ukrajiny o zamezení dvojího zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu a z majetku 429

2. Pokyny GFŘ 447

Pokyn GFŘ D-59 k jednotnému postupu při uplatňování některých ustanovení zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (výňatek) 447

Pokyn GFŘ D-58 k promíjení příslušenství daně 465

Pokyn GFŘ D-10 ke službám s nízkou přidanou hodnotou poskytovaným mezi spojenými osobami/sdruženými podniky 495

Pokyn D-151 k zajištění jednotného postupu při uplatňování § 6 odst. 2 zákona č. 586/1992 Sb 499

3. Informace a stanoviska GFŘ 501

Metodická informace ke zdaňování benefitů a jiných plnění poskytovaných zaměstnavateli zaměstnancům od 1. ledna 2024 501

Sdělení pro plátce daně ve věci zrušení plátcových pokladen 548

Informace k Prohlášení poplatníka pro rok 2021 a Žádosti o roční zúčtování za rok 2020 553

Informace k výpočtu vlastních příjmů manžela/manželky pro účely uplatnění slevy na dani 554

Sdělení pro plátce daně ze závislé činnosti k tiskopisu Prohlášení poplatníka daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti 555

Sdělení k uplatňování pojistného zaplaceného poplatníkem na soukromé životní pojištění 557

Informace GFŘ o změně v osobě plátce daně v souvislosti s přeshraničním agenturním zaměstnáváním na území EU a EHP 559

4. Rozsudky soudů zabývající se problematikou daně ze závislé činnosti 560